

## Návrh nové koncepce výuky trestního práva

### I.

#### **Nová koncepce výuky trestního práva**

Nová koncepce výuky trestního práva, předkládaná katedrou trestního práva, je v souladu s proklamovaným cílem vedení Právnické fakulty Univerzity Karlovy, vychází vstříc požadavkům studentů a respektuje i názory praxe. Naším záměrem je, aby absolventi Právnické fakulty UK měli jednak hlubší teoretické i praktické znalosti trestního práva jako oboru platného práva, jednak lepší předpoklady získat uplatnění na současném trhu práce (rozvoj praktických dovedností v oboru trestního práva, případně oborů souvisejících). Zároveň tím dojde k naplnění požadavků vyslovených v návrhu tezí nového magisterského studijního programu Právo a právní věda ze dne 2. října 2018.

Změna současné koncepce spočívá v:

- 1) posunutí začátku výuky trestního práva do třetího semestru studia** (tj. na počátek druhého ročníku),
- 2) zintenzívnění výuky trestního práva v druhé čtvrtině základního kurzu trestního práva** (tj. ve čtvrtém semestru magisterského studia),
- 3) rozšíření předstátnicové výuky trestního práva,**
- 4) zvýšení nároků na studenta** v prvním roce výuky trestního práva (konkrétně ve čtvrtém semestru magisterského studia).

**Zachován zůstane současný model přednášek a na ně navazujících seminářů s frekvencí semináře jedenkrát týdně. Základní kurz trestního práva bude – stejně jako dosud – zakončen ústní postupovou zkouškou a písemnou klauzurní prací.**

### Ad 1)

V současné době je základní kurz trestního práva vyučován až na začátku třetího (z pěti) ročníků magisterského studia. Takové zařazení není podle našeho názoru vhodné, neboť studenti práv jsou konfrontováni s platným právem převážně až v druhé polovině svého magisterského studia, což je v případě oboru trestního práva jednak výrazně časově **limituje při výběru navazujících povinně-volitelných předmětů** v závěru studia, jednak neodpovídá **profilu absolventa a současným potřebám na trhu práce**. Už posunutí začátku výuky trestního práva do třetího semestru magisterského studia umožní studentům déle studovat tento důležitý, klíčový obor platného práva, získat větší praktické dovednosti v oboru a lépe se připravit na státní závěrečnou zkoušku z něj. Zájemci o trestní právo, kteří se tomuto oboru chtějí dále intenzivně věnovat, umožní změna koncepce absolvování většího množství povinně-volitelných předmětů, jejichž široké portfolio hodlá katedra trestního práva nadále rozšiřovat.

### Ad 2)

Zintenzivnění výuky trestního práva bude spočívat především v tom, že **ve čtvrtém semestru** magisterského studia (v letním semestru druhého ročníku magisterského studia) **budou z trestního práva týdně dvě přednášky** (z předmětu **Trestní právo II** a souběžně z předmětu **Trestní právo III**) **místo jedné**. Počet seminářů zůstane stejný.

Formálně to bude znamenat, že základní kurz trestního práva se bude skládat z pěti předmětů (Trestní právo I až V) místo dosavadních čtyřech. Předmět Trestní právo II bude zakončen zápočtem (podmínkou aktivní účast na seminářích/test), předmět Trestní právo III bude zakončen rovněž zápočtem (**celokatederní test**). Studentům tedy oproti současnému stavu **přibude jedna studijní povinnost**.

Obsah předmětu **Trestní právo I** se oproti dosavadní koncepci nezmění. Přednášky jsou věnovány obecné části trestního práva a každý týden je aplikační seminář.

Obsahem přednášek z předmětu **Trestní právo II** budou zbývající kapitoly neodpřednášené v rámci předmětu Trestní právo I, tj. přednášky z obecné části trestního práva hmotného (sankcionování) a úvodní kapitoly z trestního práva procesního (zejm. základní zásady trestního práva procesního, problematika předběžných otázek, pravomoci a příslušnosti soudů, subjektů trestního řízení a zajišťovacích institutů s důrazem na institut vazby).

Obsahem přednášek z předmětu **Trestní právo III** budou jednotlivé kapitoly zvláštní části trestního práva hmotného (trestné činy po jednotlivých hlavách ve zvláštní části trestního

zákoníku). Semináře z předmětu Trestní právo II budou obsahově totožné jako v současné době.

**Trestní právo IV** bude probíhat (stejně jako dnes Trestní právo III) ve formě přednášek a seminářů a bude zakončeno zápočtem (aktivní účast na seminářích/test) a ústní postupovou zkouškou (v polovině třetího ročníku).

Orientační přehled obsahu výuky vyplývá z příloženého grafu a seznamu přednášek a seminářů.

Změnou koncepce dojde ke zdůraznění přirozeného **propojení trestního práva hmotného a procesního** a studenti tak získají komplexnější představu o vzájemných souvztažnostech v rámci oboru trestního práva. **Obsahově** to bude znamenat, že **větší pozornost** bude ve výuce věnována **zvláštní části trestního práva hmotného** (téměř každé hlavě zvláštní části trestního zákoníku bude věnována samostatná přednáška) a **trestnímu právu procesnímu** (bude vyučováno od čtvrtého semestru studia), což odpovídá i požadavkům studentů. Právě tyto dvě části (zvláštní část trestního práva hmotného a zejména trestní právo procesní) dělají studentům největší obtíže při přípravě na ústní postupovou zkoušku z trestního práva, která se v souladu s požadavkem, aby postupová zkouška byla co do rozsahu obtížnější než státní závěrečná zkouška, skládá z třech vylosovaných otázek, a to z: 1. trestního práva hmotného (obecná část),  
2. trestního práva hmotného (zvláštní část) a  
3. trestního práva procesního.

**Největším přínosem nové koncepce** bude skutečnost, že **v rámci předmětu Trestní právo IV** (dnes Trestní právo III), který se věnuje trestnímu právu procesnímu, **bude větší prostor** (jak v rámci přednášek, tak v rámci na ně navazujících seminářů) **věnován dokazování, jednotlivým stadiím trestního řízení a opravným prostředkům**. Tuto změnu obsahu umožní fakt, že úvodní pasáže z trestního práva procesního budou odpřednášeny již ve čtvrtém semestru studia.

### **Ad 3)**

**Rozšíření předstátnicové výuky ze stávajících dvou do šesti přednášek** reaguje na fakt, že od ukončení základního kurzu trestního práva (na konci šestého semestru studia – napsání klauzurní práce) uplyne do státních závěrečných zkoušek delší čas, než v současném pojetí výuky. Zejména **pro ty studenty, kteří nebudou prohlubovat své znalosti v oboru v rámci povinně volitelných předmětů** nebo **v rámci psaní diplomové práce** na katedře trestního

práva, bude rozšířena předstátnicová výuka, aby byli náležitě seznámeni se změnami v trestní legislativě nebo jinými důležitými událostmi v oboru.

V souvislosti s tím dáváme ke zvážení, **zda předstátnicovou výuku trestního práva nezařadit již do 9. semestru** magisterského studia. V takovém případě by bylo možné konat státní závěrečnou zkoušku z trestního práva i v zimním semestru posledního ročníku studia. Navíc se zkrátí časový interval od poslední studijní povinnosti z trestního práva (klauzurní práce) do předstátnicové výuky na pouhé dva semestry.

#### **Ad 4)**

V souladu s návrhem na celkovou změnu koncepce studia, která usiluje o zvýšení kvality absolventů, s čímž souvisí i zvýšení nároků na studenta, **přibude i v rámci základního kurzu trestního práva jedna studijní povinnost spočívající v napsání celokatederního testu** (podmínka zápočtu z předmětu Trestní právo III). Dosavadní požadavky pro absolvování předmětu trestní právo zůstanou nezměněny (průběžné zápočty, ústní postupová zkouška, písemná klauzurní práce).

Přehled navrhovaného řešení ukazuje následující graf.



## **II.**

### **Orientační návrh rozpisu přednášek a seminářů z trestního práva**

#### **Trestní právo I – program přednášek (3. semestr magisterského studia)**

1. Pojem trestního práva, jeho funkce a základní zásady
2. Pojem trestného činu, třídění trestných činů
3. Skutková podstata trestného činu
4. Objekt trestného činu, objektivní stránka trestného činu
5. Pachatel trestného činu
6. Subjektivní stránka trestného činu
7. Okolnosti vylučující protiprávnost
8. Vývojová stadia trestného činu
9. Účastenství
10. Souběh trestných činů a recidiva
11. Zánik trestní odpovědnosti
12. Trestní odpovědnost právnických osob

#### **Trestní právo I – program seminářů (3. semestr magisterského studia)**

1. Program seminářů, učební pomůcky, studium oboru aj.
2. Prameny trestního práva, výklad trestních zákonů, analogie
3. Působnost trestních zákonů
4. Trestný čin a skutková podstata trestného činu
5. Objekt trestného činu, objektivní stránka trestného činu
6. Pachatel trestného činu
7. Subjektivní stránka trestného činu
8. Okolnosti vylučující protiprávnost
9. Vývojová stadia trestného činu
10. Účastenství
11. Souběh trestných činů
12. Zápočtové semináře

#### **Trestní právo II – program přednášek (4. semestr magisterského studia)**

1. Pojem a účel trestu, systém trestů
2. Ukládání trestů dospělým
3. Ochranná opatření
4. Sankcionování mladistvých
5. Sankcionování právnických osob
6. Pojem, předmět a účel trestního řízení. Předběžné otázky
7. Spravedlivý trestní proces
8. Základní zásady trestního řízení I
9. Základní zásady trestního řízení II
10. Subjekty trestního řízení I – obviněný, obhájce
11. Subjekty trestního řízení II – poškozený, zúčastněná osoba
12. Zajištění osob a věcí důležitých pro trestní řízení, zejména vazba

### **Trestní právo III – program přednášek (4. semestr magisterského studia)**

1. Trestné činy proti životu a zdraví I
2. Trestné činy proti životu a zdraví II
3. Trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti
4. Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti
5. Trestné činy proti rodině a dětem
6. Trestné činy proti majetku I
7. Trestné činy proti majetku II
8. Trestné činy hospodářské
9. Trestné činy obecně nebezpečné I
10. Trestné činy obecně nebezpečné II – drogové delikty
11. Trestné činy proti České republice, cizímu státu a mezinárodní organizaci
12. Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných

### **Trestní právo II – program seminářů (4. semestr magisterského studia)**

1. Pojem a účel trestu, systém trestů
2. Ukládání trestů dospělým
3. Ochranná opatření
4. Trestání mladistvých
5. Trestné činy proti životu a zdraví
6. Trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství
7. Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti
8. Trestné činy proti rodině a dětem
9. Trestné činy proti majetku
10. Trestné činy hospodářské
11. Trestné činy obecně nebezpečné
12. Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných, zápočtový seminář

### **Trestní právo IV – program přednášek (5. semestr magisterského studia)**

1. Dokazování v trestním řízení I
2. Dokazování v trestním řízení II
3. Rozhodnutí ve věcech trestních
4. Přípravné řízení I
5. Přípravné řízení II a předběžné projednání obžaloby
6. Hlavní líčení I
7. Hlavní líčení II
8. Řádné opravné prostředky
9. Mimořádné opravné prostředky
10. Zvláštní způsoby řízení
11. Vykonávací řízení
12. Mezinárodní justiční spolupráce ve věcech trestních

#### **Trestní právo IV – program seminářů (5. semestr magisterského studia)**

1. Program seminářů, učební pomůcky, studium oboru aj.
2. Základní zásady trestního řízení
3. Zajištění osob a věcí důležitých pro trestní řízení, zejména vazba
4. Dokazování v trestním řízení I
5. Dokazování v trestním řízení II
6. Přípravné řízení I
7. Přípravné řízení II a předběžné projednání obžaloby
8. Hlavní líčení I
9. Hlavní líčení II
10. Řádné opravné prostředky I
11. Řádné opravné prostředky II
12. Mimořádné opravné prostředky, zápočtový seminář

#### **Trestní právo V – program přednášek (6. semestr magisterského studia)**

1. Metodika zpracování klauzurních prací. Zadání cvičné klauzurní práce
2. Vybrané otázky trestního práva
3. Vybrané otázky trestního práva
4. Řešení cvičné klauzurní práce
5. Vybrané otázky trestního práva
6. Vybrané otázky trestního práva

#### **Předstátnicová výuka (9. nebo 10. semestr magisterského studia)**

1. Příprava na státní závěrečnou zkoušku – trestní právo hmotné
2. Příprava na státní závěrečnou zkoušku – trestní právo hmotné
3. Příprava na státní závěrečnou zkoušku – trestní právo hmotné
4. Příprava na státní závěrečnou zkoušku – trestní právo procesní
5. Příprava na státní závěrečnou zkoušku – trestní právo procesní
6. Příprava na státní závěrečnou zkoušku – trestní právo procesní

**V Praze dne 19. října 2018**

**prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc., v. r.**  
**vedoucí katedry trestního práva**